

Nâng cao hiệu quả ứng dụng chuyển đổi số trong lưu trữ tài liệu, thiết kế bài giảng và tổ chức hoạt động giảng dạy cho sinh viên theo quan điểm giáo dục “lấy học sinh làm trung tâm”

Trần Quang Khôi*, Lê Thị Tuyết**

*Trường Đại học Tiền Giang, **Trường tiểu học Trung An

Received: 16/04/2024; Accepted: 26/04/2024; Published: 15/5/2024

Abstract: Digital transformation helps create a learning environment where everything connects with each other. A new combination of technology and security aims to bridge geographic gaps to create learning experiences while enhancing people's interaction. However, digital transformation in education also poses a number of challenges, including ensuring equitable access to technology, training and support for teachers and students, and ensuring information safety and security in the digital environment. Through the analysis, the author has proposed a number of solutions such as: Improving skills in using and applying digital technology; digital transformation applications in storage; Innovating forms, integrating digital transformation applications into lesson design and organizing teaching activities; Database improvements; Complete the legal system, management software application ... etc.

Keywords: Digital transformation, digital transformation applications in education....

1. Đặt vấn đề

Với sự phát triển không ngừng của công nghệ, chuyển đổi số (CDS) là xu hướng của xã hội, đặc biệt là trong giáo dục. Áp dụng công nghệ vào trong giáo dục có vai trò vô cùng to lớn, tạo nên bước ngoặt phát triển cho giáo dục. Thực tế đã cho thấy, ứng dụng CDS trong lưu trữ tài liệu, thiết kế bài giảng và tổ chức hoạt động đã góp phần làm thay đổi hình thức, phương pháp truyền thống. Tuy nhiên, còn rất nhiều người chưa hiểu rõ về CDS trong giáo dục là gì dẫn đến chưa mạnh dạn áp dụng và thực hiện không hiệu quả. Có thể hiểu một cách đơn giản CDS trong giáo dục chính là việc ứng dụng những công nghệ tiên tiến giúp nâng cao trải nghiệm của người học, cải thiện những phương pháp giảng dạy cũng như tạo môi trường để học tập thuận tiện nhất. Ứng dụng CDS sẽ tạo ra mô hình giáo dục thông minh, từ đó giúp việc học kiến thức của người học trở nên đơn giản và nhẹ nhàng hơn. Nhiều năm qua, kiến thức và kỹ năng về công nghệ số của đội ngũ giáo viên còn hạn chế. Việc khai thác và sử dụng tiện ích của công nghệ số chưa được thực hiện một cách hiệu quả và có chiều sâu. Cùng với yêu cầu đổi mới của chương trình giáo dục, tính cấp thiết của thời đại công nghệ số hiện nay thì việc khai thác hiệu quả ứng dụng CDS là rất cần thiết. Chính vì vậy, nghiên cứu về “Nâng cao hiệu quả ứng dụng chuyển đổi số trong lưu trữ tài liệu, thiết kế bài giảng và tổ chức hoạt động cho sinh viên theo quan điểm giáo dục “Lấy học sinh làm

trung tâm” được hình thành.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng chuyển đổi số trong giáo dục hiện nay

Sự bùng nổ của công nghệ đã giúp quá trình chuyển đổi số trong giáo dục Việt Nam tiếp nhận thêm nhiều phương thức giảng dạy mới, mang lại tín hiệu tích cực. Các thiết bị thông minh như máy chiếu, bảng điện tử,... hỗ trợ học tập được lắp đặt tại các phòng học.

Nhiều trường học tiến hành áp dụng phương thức dạy học trực tuyến, tạo điều kiện cho học sinh, sinh viên học tập linh hoạt và an toàn, như tổ chức các khóa học E-learning, tài liệu, Ebook online,...

Theo thống kê, có 63 cơ sở giáo dục đào tạo, 710 phòng giáo dục đào tạo đã triển khai xây dựng cơ sở dữ liệu chung. Bên cạnh đó, 82% các trường thuộc khối phổ thông tiến hành sử dụng phần mềm quản lý trường học.

Việc áp dụng chuyển đổi số trong giáo dục đã góp phần thúc đẩy hoạt động “học tập suốt đời” cùng các tài liệu trực tuyến. Trong số đó có thể kể đến hoạt động chia sẻ 5.000 bài giảng điện tử cùng 7.000 luận văn, hơn 31.000 câu hỏi trắc nghiệm,... từ những người dạy học có chuyên môn.

Việt Nam đang trong giai đoạn chuyển đổi số giáo dục toàn diện và sâu sắc nhất, minh chứng là hàng loạt các chính sách, văn bản về chuyển đổi số trong

giáo dục được ban hành. Một số chủ trương khác cũng được thực hiện là tiến hành triển khai những chương trình giáo dục phổ thông mới:

- Tin học trở thành môn học bắt buộc cho học sinh từ lớp 3 tiểu học. Điều này nhằm mục đích giúp học sinh sớm tiếp cận với các kiến thức, kỹ năng mới ở trong và ngoài nước.

- Công tác giảng dạy sẽ được lồng ghép với công nghệ Steam, giúp học sinh giải các bài toán khó, đồng thời khám phá nhiều hiện tượng khoa học trong cuộc sống một cách trực quan nhất.

- Áp dụng chuyển đổi số trong giáo dục đại học, các trường/ viện nghiên cứu gia tăng cơ hội hợp tác cùng các doanh nghiệp, đồng thời triển khai hoạt động giảng dạy gắn liền với nhu cầu về nguồn nhân lực từ các doanh nghiệp. Qua đó, các trường/ viện có thể nắm bắt các thông tin, cập nhật chương trình giảng dạy, dự báo các ngành nghề mới theo xu hướng chuyên dịch cơ cấu kinh tế số, cơ cấu sản xuất để phù hợp với sự phát triển của thị trường, xã hội.

2.2. Nâng cao hiệu quả ứng dụng chuyển đổi số trong lưu trữ tài liệu, thiết kế bài giảng và tổ chức hoạt động cho sinh viên theo quan điểm giáo dục “Lấy học sinh làm trung tâm”

2.2.1 Nâng cao kỹ năng sử dụng, ứng dụng công nghệ số

Sử dụng công nghệ giúp giáo viên có nhiều cơ hội tiếp cận với phương pháp, cách tổ chức hoạt động giáo dục trẻ hiện đại, linh hoạt, thích ứng với điều kiện thực tế. Một minh chứng rất rõ là đại dịch Covid-19 vừa qua, học sinh, sinh viên phải nghỉ học ở nhà để phòng tránh dịch. Lúc này, yếu tố công nghệ và giáo dục trực tuyến (học Online) chính là giải pháp để hỗ trợ giáo dục giảng dạy học tập tại nhà. Để đáp ứng nhu cầu đó thì giáo viên phải có khả năng ứng dụng CDS trong lưu trữ, thiết kế bài giảng và tổ chức hoạt động cho việc giảng dạy. Ngoài việc tham gia các buổi tập huấn, chủ động nghiên cứu một số kỹ năng ứng dụng CDS: Tự học cách sử dụng các phần mềm trên Internet; Tìm hiểu, sưu tầm bài giảng Elearning, các trò chơi qua đĩa trò chơi, phần mềm mua, tải miễn phí; Chủ động ứng dụng một số phần mềm: PowerPoint, ClassPoint, Photoshop, Plash, Quizizz để tạo các trò chơi mang tính giáo dục có hiệu ứng âm thanh, hình ảnh sinh động, hấp dẫn sinh động cho người học tạo hiệu ứng tích cực.

2.2.2. Ứng dụng chuyển đổi số trong lưu trữ

Giáo viên cần mạnh dạn ứng dụng CDS trong lưu trữ; chia sẻ, quản lý kho học liệu điện tử. Phải xây dựng kho học liệu là những file, video và đường link

về các nội dung trong hoạt động giảng dạy. Thông qua công nghệ, giáo viên cần sử dụng Google drive để lưu trữ và tạo mã QR cho từng tài liệu. Khi cần chia sẻ tài liệu, giáo viên chỉ cần chia sẻ mã QR hoặc đường link.

2.2.3. Đổi mới hình thức, lồng ghép ứng dụng CDS vào thiết kế bài giảng và tổ chức hoạt động cho hoạt động giảng dạy

Giáo viên cần tự tin đổi mới hình thức, tích cực, mạnh dạn lồng ghép ứng dụng CDS vào thiết kế bài giảng, sử dụng bài giảng tổ chức hoạt động giúp cho người học hứng thú, khơi gợi sự đam mê khám phá, sáng tạo; dần giúp người học hiểu được tầm quan trọng, giá trị của công nghệ số. Từ đó, giáo viên rèn được nhiều kỹ năng và phối hợp tốt các phương pháp dạy học. Trong các hoạt động, giáo viên cần mạnh dạn sử dụng các phần mềm: Quizizz để xây dựng và sáng tạo các trò chơi; Các bài giảng Elearning để ôn luyện, củng cố kiến thức cho người học.

2.2.4. Cải thiện cơ sở dữ liệu

Việc chú trọng vào triển khai quản lý hệ thống, chia sẻ dữ liệu để đồng bộ trong giáo dục, chuyển đổi tất cả tài liệu từ giấy tờ qua văn bản điện tử. Hoàn thiện cơ sở hạ tầng mạng, các thiết bị phục vụ quá trình dạy và học, tạo cơ hội học tập bình đẳng cho tất cả mọi người, ở mọi vùng miền có điều kiện kinh tế - xã hội số khác nhau.

Các hoạt động như thúc đẩy triển khai học liệu số, hình thành kho học liệu mở dùng chung cho toàn ngành, đồng thời hợp tác, liên kết với các tổ chức trên thế giới, thu hẹp khoảng cách giữa các vùng miền, khuyến khích và hỗ trợ triển khai các mô hình giáo dục đào tạo mới dựa trên các nền tảng số

2.2.5. Hoàn thiện hệ thống pháp lý, ứng dụng phần mềm quản lý

Việc hoàn thiện hệ thống pháp lý, chính sách sẽ đảm bảo quyền lợi cho người học. Theo đó, cần thống nhất các quy định liên quan đến:

- Khai thác, chia sẻ dữ liệu, thông tin
- Hình thức giảng dạy
- Quản lý các khóa học trực tuyến
- Điều kiện cần và đủ để mở trường học

Quá trình chuyển đổi số trong giáo dục cần áp dụng các phần mềm quản lý, đây cũng là hình thức được nhiều trường học đại học, các cơ sở giáo dục áp dụng. Bên cạnh đó, các phần mềm tích hợp tính năng vượt trội cũng giúp nhà trường tăng cường nghiệp vụ, quản lý hồ sơ, giảng dạy với các thao tác linh hoạt, nhanh chóng.

(Xem tiếp trang 212)

sức khỏe. Bên cạnh đó, nhà trường cũng rất khuyến khích việc SV tham gia các câu lạc bộ nhảy, các câu lạc bộ võ thuật nhằm thúc đẩy các SV tích cực tham gia để tăng cường sức khỏe.

Các hoạt động triển lãm và hội chợ cũng được SV trường Đại học Đại Nam đánh giá có nhu cầu, tuy nhiên không cao bằng các hoạt động khác. Lý giải điều này, chúng ta thấy rằng, so với các nhóm hoạt động trên, nhóm hoạt động này có tương đối ít, ví dụ như chợ quê Tết mỗi năm chỉ tổ chức 1 lần, hội chợ văn hóa ẩm thực Hàn Quốc cũng 1 lần/năm, hội chợ văn hóa Nhật Bản 1 lần/năm... Các hoạt động tổ chức ít dẫn đến sinh viên không có nhiều nhu cầu bằng các hoạt động trên cũng là điều dễ hiểu.

Một sự thật rằng, các hoạt động văn hóa giáo dục lại khiến SV ít có nhu cầu nhất, mặc dù nó liên quan chặt chẽ đến kiến thức chuyên ngành. Mặc dù nhà trường đã cố gắng để thúc đẩy các hoạt động văn hóa giáo dục bằng việc thường xuyên khuyến khích sinh

viên làm đề tài nghiên cứu khoa học, báo cáo khoa học tại các hội nghị, hội thảo, có các buổi nói chuyện chuyên đề với sinh viên các khoa... nhưng vẫn chưa nhiều sinh viên tham gia. Có lẽ, do tính nghiêm túc của các hoạt động và sự chọn lọc đối tượng sinh viên trong các hoạt động hội nghị, hội thảo, tọa đàm khiến không nhiều sinh viên cảm thấy hứng thú và nảy sinh nhu cầu tham gia.

Như vậy, có thể thấy rằng, SV trường Đại học Đại Nam có

Tài liệu tham khảo

1. Hiền Bùi, 2001. *Từ điển Giáo dục học*. Nxb Từ điển Bách khoa, tr.71.
2. Lê Hữu Thảo, Trần Văn Nam, 2007. *Từ điển Hán - Việt*. Nxb Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh, tr.268.
3. Vũ Thị Mai Hương, Vũ Thị Hiền, 2021. Vấn đề việc làm sau tốt nghiệp của sinh viên khoa Địa lý, trường Đại học Sư phạm Hà Nội, *Tạp chí Khoa học, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội*, tr.88 – 102

Nâng cao hiệu quả ứng dụng chuyển đổi số... (tiếp theo trang 204)

Việc phát triển các khóa học trực tuyến cũng góp phần rất lớn trong công tác phục vụ giảng dạy ở các trường đại học, học viện, cao đẳng, trường nghề nói chung và các giáo viên đặc biệt là các giáo viên ở các trường tiểu học, trung học cơ sở và trung học phổ thông dạy học tại vùng sâu, vùng xa, những nơi có hoàn cảnh khó khăn và địa hình hiểm trở, thời tiết xấu, cơ sở vật chất nhà trường chưa hoàn thiện,...

3. Kết luận

Chuyển đổi số là bước chuyển mình mạnh mẽ, đòi hỏi sự thay đổi từ trong tư duy, nhận thức của mỗi người. Do vậy, cần thực hiện các biện pháp nhằm nâng cao nhận thức, phổ cập tầm quan trọng cho giáo viên, giảng viên, cán bộ nhà trường. Từ đó mới phối hợp cùng nhau xây dựng văn hóa số trong giáo dục. Tiến hành hướng dẫn, nâng cao kỹ năng nghiệp vụ trong ứng dụng công nghệ số cho tất cả những người làm công tác giảng dạy, như kỹ năng công nghệ thông tin, an toàn thông tin,... trên môi trường số.

Đề tài đã nghiên cứu đề cập đến vấn đề mà nhiều đề tài chưa đề cập đến hoặc đã nói nhưng khai thác chưa sâu - ứng dụng chuyển đổi số trong lưu trữ tài liệu, thiết kế bài giảng và tổ chức hoạt động. Thông qua đề tài, giáo viên đã mạnh dạn, tự tin tìm hiểu và khai thác các ứng dụng công nghệ thông tin mới, các phần mềm chơi trực tuyến có những hình ảnh sinh

động bắt mắt, mang tính giáo dục để tạo sự hứng thú, hấp dẫn cho người học. Giáo viên đóng vai trò quan trọng trong thực hiện chuyển đổi số trong giáo dục bằng cách áp dụng công nghệ số trong phương pháp giảng dạy, giúp mở ra nhiều cơ hội để tăng cường chất lượng giáo dục và giúp học sinh phát triển toàn diện trong thế giới số hóa ngày càng phát triển.

Tài liệu tham khảo

1. Phạm Trần Bích Thuần, 2022, Đổi mới kịch bản sư phạm để nâng cao hiệu quả dạy học trực tuyến tại Trường đại học Công nghiệp Thành Phố Hồ Chí Minh, Trường Đại học Công nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh.
2. Hoài, N. (2023). Trường học thay đổi để thích ứng trong thời đại số. Truy cập 15/9/2021 từ <https://www.qdnd.vn/giao-duc-khoa-hoc/cac-van-de/truong-hoc-thay-doi-de-thich-ung-trong-thoi-dai-so>
3. Tuấn, M. (2021). Vượt qua những thách thức của giáo dục trực tuyến. Truy cập 15/9/2021 từ <https://viettimes.vn/vuotqua-nhung-thach-thuc-cua-giao-duc-truc-tuyen-post150392.html>.
4. Hoa, Y. (2022). Huỳnh Văn Sơn: Chú trọng yêu cầu cần đạt phù hợp khi dạy học trực tuyến !. Truy cập 10/10/2021 từ <https://www.giaoduc.edu.vn/gstshuynh-van-son-chu-trong-yeu-cau-can-dat-phu-hop-khi-day-hoc>.